

Số: 02/HD-TTĐVNN

Trực Ninh, ngày 03 tháng 02 năm 2023

HƯỚNG DẪN

Biện pháp quản lý lúa cỏ, cỏ dại và ốc bươu vàng vụ Xuân năm 2023

Lúa cỏ (hay còn gọi là lúa ma, lúa hoang, lúa dại...) là loài có khả năng sinh trưởng phát triển mạnh, lây lan nhanh; cạnh tranh trực tiếp về dinh dưỡng và ánh sáng với lúa trồng, làm giảm nghiêm trọng năng suất và chất lượng hạt gạo. Mặt khác, lúa cỏ còn có thời gian sinh trưởng ngắn, chín sớm hơn lúa trồng, hạt rất dễ rụng, tạo thành nguồn tồn dư trong đất và lây lan cho vụ sau. Đặc biệt, lúa cỏ còn rất khó phòng trừ vì chúng có nhiều điểm tương đồng với lúa trồng về mặt hình thái và đặc điểm sinh học. Hiện nay, lúa cỏ được xem là dịch hại quan trọng đối với cây lúa tại Việt Nam. Trước đây, lúa cỏ chủ yếu gây hại tại các vùng trồng lúa ở Đồng bằng sông Cửu Long. Tuy nhiên, trong những năm gần đây, lúa cỏ cũng đã xuất hiện và gây hại phổ biến tại các tỉnh phía Bắc. Tại Nam Định, vụ Mùa năm 2022, các địa phương đã tích cực, chủ động và triển khai nhiều biện pháp phòng trừ nhưng vẫn còn 196,7 ha nhiễm lúa cỏ, trong đó nhiễm nặng 7,7 ha, tiêu hủy 3,5 ha. Nếu không quản lý chặt chẽ, lúa cỏ sẽ có nguy cơ lây lan và gây hại trên diện rộng trong vụ Xuân năm 2023.

Cỏ dại và ốc bươu vàng (OBV) là những đối tượng gây hại phổ biến trên ruộng lúa. Cỏ dại làm giảm đáng kể năng suất cây trồng do cạnh tranh với cây trồng về ánh sáng, nước và dinh dưỡng; đồng thời là ký chủ trung gian của nhiều loài sâu, bệnh hại và là nơi trú ẩn của chuột. OBV có sức phá hại lớn vì chúng ăn khỏe, ăn tạp, sinh sản nhanh, sống lâu, chịu được điều kiện khắc nghiệt, di chuyển theo dòng nước rất nhanh và có rất ít thiên địch. Vụ xuân, nhiệt độ thấp làm thời gian sinh trưởng lúa non kéo dài; diện tích gieo sạ lớn nên OBV sẽ gây hại mạnh hơn đặc biệt trên những chân ruộng trũng.

Để chủ động hạn chế sự gây hại của lúa cỏ, cỏ dại và OBV ngay từ đầu vụ, bảo vệ tốt sản xuất lúa vụ Xuân năm 2023, Trung tâm Dịch vụ nông nghiệp huyện hướng dẫn một số biện pháp quản lý lúa cỏ, cỏ dại và OBV như sau:

A. BIỆN PHÁP QUẢN LÝ LÚA CỎ

I. Biện pháp canh tác

1. Sử dụng giống tốt

Sử dụng giống lúa đạt tiêu chuẩn về chất lượng, tránh dùng giống không rõ nguồn gốc, không để giống trên những ruộng đã bị nhiễm lúa cỏ từ vụ trước nhằm hạn chế lúa cỏ lây lan từ hạt giống.

2. Chuyển đổi phương thức canh tác

- Hạn chế việc gieo sạ, chuyển từ phương pháp sạ vãi sang sạ hàng hoặc cấy lúa giúp dễ dàng phân biệt lúa cỏ khi chúng mọc ngoài hàng với lúa trồng để nhổ bỏ, tiêu diệt.

- Những nơi có điều kiện, luân canh cây trồng theo phương thức lúa - màu (đặc biệt là cây họ đậu như: Đậu nành, đậu xanh, lạc...) để dễ dàng tiêu diệt lúa cỏ khi chúng mọc trên ruộng màu bằng cơ học hoặc bằng thuốc trừ cỏ chọn lọc *Targa Super 5EC (30ml/16l)*...

3. Vệ sinh đồng ruộng, kênh mương và làm đất

- Vệ sinh đồng ruộng, kênh mương sạch sẽ để loại bỏ bớt hạt lúa cỏ trước khi gieo cấy.

- Làm đất kỹ và trang ruộng bằng phẳng nhằm vùi sâu hạt lúa cỏ vào đất làm cho chúng không tiếp xúc được với ánh sáng sẽ không hoặc khó nảy mầm. Trong quá trình làm đất, nếu thấy hạt lúa cỏ trôi dạt vào những góc ruộng thì tiến hành vớt để tiêu hủy.

4. Đảm bảo chế độ nước thích hợp

Không để ruộng lúa khô, luôn duy trì mực nước phù hợp để hạn chế sự mọc mầm của hạt lúa cỏ.

II. Biện pháp thủ công

- Đặt những tấm lưới mắt nhỏ chặn tại chỗ lấy nước để ngăn không cho hạt lúa cỏ từ bên ngoài xâm nhập vào ruộng.

- Khử lẫn lúa cỏ: Cần thường xuyên nhổ bỏ lúa cỏ trên ruộng lúa, kê cả ở bờ ruộng, bờ mương... khi chúng chưa tạo hạt, sau đó nếu còn sót thì nên cắt bỏ bông lúa cỏ sớm trước khi chín, tránh bị rụng hạt làm nguồn cho các vụ sau.

- Lúa cỏ rất dễ lây lan qua con đường cơ giới đặc biệt là qua máy gặt đập liên hợp, vì vậy cần vệ sinh máy gặt khi gặt từ ruộng, vùng lúa bị nhiễm sang ruộng, vùng chưa nhiễm lúa cỏ.

III. Biện pháp sinh học

- Sau khi thu hoạch, có thể thả vịt vào để ăn bớt hạt lúa cỏ trên ruộng.

- Những diện tích nhiễm nặng lúa cỏ không cho thu hoạch (>70%) cần cắt cho gia súc ăn hoặc cày vùi, sau đó sử dụng chế phẩm vi sinh AT-YTB (100-200g/sào) để phân hủy nhanh phế phụ phẩm tại đồng ruộng, không để gốc lúa cỏ tái sinh trở lại. Nếu ruộng gặt máy có thể thu gom rơm rạ lại rồi sử dụng chế phẩm nấm đối kháng *Trichoderma*, chế phẩm vi sinh *Sumitri*... để phân hủy Cellulose trong rơm rạ.

IV. Biện pháp sử dụng thuốc hóa học

- Trước khi gieo cấy 20 - 30 ngày, cho nước vào ruộng, làm đất nông rồi tháo cạn nước tạo điều kiện thuận lợi để nhổ lúa cỏ và các loại cỏ khác nảy mầm sau đó diệt trừ bằng thuốc trừ cỏ không chọn lọc có hoạt chất *Atrazine (Aviator combi 800 WP: 100 gam thuốc/bình 16l nước...)*; hoạt chất *Glufosinate ammonium (Tarang 280 SL: 120ml thuốc/bình 16l nước, Lưỡi cày 200SL: 75ml thuốc/bình 16l nước...)*. (*Lưu ý, thời gian gieo cấy phải sau thời gian phun thuốc ít nhất 20 ngày*).

- Khi gieo cấy (trong khoảng 4 ngày sau khi gieo cấy), sử dụng thuốc trừ cỏ tiền nảy mầm theo hướng dẫn sử dụng thuốc trừ cỏ trong bảng hướng dẫn sử dụng thuốc trừ cỏ vụ Xuân năm 2023.

- Trong quá trình canh tác, đối với những diện tích nhiễm nặng lúa cỏ (>70%) không cho thu hoạch, có thể sử dụng thuốc trừ cỏ không chọn lọc có hoạt chất *Atrazine (Aviator combi 800 WP)*: 100 gam thuốc/bình 16l nước...); hoạt chất *Glufosinate ammonium (Tarang 280 SL)*: 120ml thuốc/bình 16l nước, *Lưỡi cày 200SL*: 75ml thuốc/bình 16l nước...) phun để tiêu diệt toàn bộ cây lúa cỏ trên ruộng.

B. BIỆN PHÁP QUẢN LÝ CỎ ĐẠI

I. Biện pháp canh tác, thủ công

- Sử dụng giống chất lượng cao không lẫn hạt cỏ.
- Nhổ bỏ cỏ trước khi chúng tạo hạt trên ruộng để giảm bớt nguồn hạt cỏ gây hại cho những vụ tiếp theo.
- Thu gom sạch tàn dư cây trồng nhất là cỏ dại đem tiêu hủy.
- Cày, bừa kỹ để vùi lấp tàn dư cỏ dại; tạo mặt ruộng bằng phẳng, sẽ rãnh thoát nước tốt.
- Giữ mực nước trong ruộng hợp lý (1 - 3 cm) ở giai đoạn từ sau khi sạ 10 ngày hoặc sau khi cấy đến giai đoạn đẻ nhánh để ém không cho hạt cỏ nảy mầm.
- Làm cỏ sớm, sau cấy 12 - 15 ngày tiến hành bón phân thúc lần một kết hợp làm cỏ sục bùn bằng tay hoặc bàn cào răng lược.

II. Biện pháp hóa học

1. Lựa chọn thuốc

- Căn cứ vào từng loại cỏ và giai đoạn sinh trưởng của cỏ để lựa chọn loại thuốc cho phù hợp. Đối với lúa sạ chủ yếu sử dụng các loại thuốc nhóm tiền nảy mầm có chất an toàn cao (phun thuốc khi hạt cỏ chưa hoặc vừa mới mọc mầm). Đối với lúa cấy chủ yếu sử dụng các loại thuốc nhóm hậu nảy mầm, hậu nảy mầm sớm. Không sử dụng thuốc cấm, thuốc ngoài danh mục để trừ cỏ.
- Đối với ruộng có nhiều cỏ đuôi phụng nên xử lý bằng thuốc có hoạt chất *Cyhalofop-butyl* như: *Linhtrơ 200EW*, *Grass super 100D*, *Anstrong 10EC*, *Cyhany 250EC*, *Nixcher 200EC 200EC*, *Push 330EC*, *Slincesusamy 200EC*, *Pitagor 550WP*...
- Đối với ruộng có nhiều cỏ lồng vực nên sử dụng thuốc có hoạt chất *Quinclorac* như: *Ankill A 40WP*, *Topsuper 560WP*, *Siftus 550WP*, *Pitagor 550WP*, *Startup 450SC*...
- Đối với ruộng có cả cỏ đuôi phụng và cỏ lồng vực nên xử lý bằng thuốc: *Linhtrơ 200EW*, *Grass super 100D*, *Nixcher 200EC 200EC*, *Push 330EC*, *Pitagor 550WP*, *Startup 450SC*...

2. Phương pháp xử lý thuốc

- Sử dụng thuốc đúng nồng độ và liều lượng theo hướng dẫn; không phun tăng liều, phun chồng lối.

- Không phun thuốc trừ cỏ khi nhiệt độ dưới 15⁰C.

- Không phun thuốc khi ruộng khô, nứt nẻ hoặc mực nước trong ruộng ngập đỉnh sinh trưởng của cây lúa.

- Để sử dụng thuốc trừ cỏ tiền nảy mầm có hiệu quả cao cần lưu ý:

+ Mặt ruộng phải có độ bằng phẳng cao và đủ ẩm khi xử lý thuốc.

+ Phun thuốc sớm (sau khi sạ 0 - 4 ngày).

+ Sau khi phun thuốc 3 - 5 ngày, cho nước vào lán mặt ruộng.

- Để sử dụng thuốc trừ cỏ hậu nảy mầm có hiệu quả cao cần lưu ý:

+ Ruộng phải tháo cạn nước, chỉ để đủ ẩm trước khi phun thuốc để thuốc tiếp xúc với cây cỏ nhiều nhất.

+ Phun thuốc sớm khi cỏ mới mọc 2 - 3 lá, phun thuốc lúc trời tạnh ráo (lá cỏ khô).

+ Sau khi phun thuốc 2-3 ngày thì cho nước vào ruộng.

- Thực hiện tốt các biện pháp an toàn khi sử dụng thuốc diệt cỏ.

Bảng 1. Bảng hướng dẫn sử dụng thuốc trừ cỏ vụ Xuân năm 2023

TT	Tên nhóm hoạt chất	Tên thương mại	Liều lượng (g, ml/sào)	Thời điểm phun (ngày sau cây/sạ)
1	Pretilachlor	Sofit 300EC	33-50 ml (Chai 100 ml dùng 2-3 sào)	1 - 4
		Prefit 300EC		
		Starfit 300EC		
		Acofit 300EC		
		Vithafit 300EC		
2	Propisochlor	Fenrim 18.5WP	15 g	5 - 14
3	Cyhalofopbutyl150g/kg + Quinclorac400g/kg	Pitagor 550WP	25 g	10 - 20

	Cyhalofop-butyl 50g/l + Penoxsulam 10g/l	Topshot 60 OD	35 ml	4 - 10
4	Quinclorac	Vinarius 500WP	11-15 g	7 - 25
		Topsuper 560WP	15-20 g	7 - 20
		Ankill A 40WP	14-18 g	8 - 15
		Siftus 550WP	13-15 g	7 - 15
5	Cyhalofop-butyl	Linhtrơ 200EW	40 ml	15 - 20
		Anstrong 10EC	40 ml	15 - 20
		Cyhany 250EC	25 ml	15 - 20
		Push 330EC	30-40 ml	5 -15
		Slicesusamy200EC	40-50 ml	7 -18
...	...	...	...	...

* Lưu ý:

- Thuốc trừ cỏ rất dễ gây ngộ độc, ảnh hưởng đến cây trồng, cần sử dụng thuốc theo đúng hướng dẫn; không lạm dụng thuốc trừ cỏ để diệt cỏ trên bờ ruộng, ven đường tránh ảnh hưởng đến cây trồng, con người và môi trường sinh thái; chỉ nên dùng thuốc cho những ruộng có tiền sử nhiều cỏ, thường xuyên mất nước.

C. BIỆN PHÁP QUẢN LÝ ỐC BƯƠU VÀNG

I. Biện pháp canh tác, thủ công

- Cày lật đất sớm sau khi thu hoạch để diệt OBV qua đông trong đất.
- Làm đất kỹ, tạo mặt ruộng bằng phẳng tránh để những chỗ trũng nước trên mặt ruộng.
- Bắt ốc trưởng thành, thu trứng để sẵn trên bờ ruộng, mương, máng, bẹ lá, thân cây, que cọc trên mặt nước.
- Sử dụng những loại thức ăn mà ốc yêu thích như lá đu đủ, xơ mít, dây lá khoai lang, lá rau bắp cải... bó thành nhiều bó, thả xuống mặt nước dọc theo bờ để dẫn dụ ốc đến rồi thu bắt.
- Cắm que, cọc trên ruộng hoặc mương máng như ốc đến để trứng để tiêu diệt.

- Dùng lưới mắt cáo bằng kim loại, lưới nylon có lỗ nhỏ hoặc phen tre chặn trước cửa ruộng, mương máng, cống dẫn nước vào ruộng... để ngăn ốc từ bên ngoài xâm nhập vào ruộng lúa đồng thời dễ thu gom diệt ốc.

- Làm rãnh thoát nước trên ruộng, để khi tháo nước ốc tập trung xuống rãnh dễ thu gom.

Các biện pháp thủ công cần được tiến hành thường xuyên trong suốt vụ. Ốc thu gom đem tiêu hủy hoặc dùng làm phân bón cho cây trồng, nghiền làm thức ăn chăn nuôi.

II. Biện pháp sinh học

Thả vịt vào mương máng, ruộng lúa đã cứng hoặc sau khi thu hoạch để vịt ăn ốc con.

III. Biện pháp dùng thuốc hóa học

Sử dụng thuốc hóa học theo hướng dẫn trong bảng sau:

Bảng 2. Bảng hướng dẫn sử dụng thuốc trừ OBV vụ Xuân năm 2023

TT	Tên nhóm hoạt chất	Tên thương mại	Liều lượng (ml, g/sào)
1	Metaldehyde	Anhead 12GR	180 - 220
		Toxbait 120AB	144 - 180
		Cửu Châu 12GR	220
		Boxer 15GR	100 - 180
		Bolis 12GB	200
2	Metaldehyde+Niclosamide	Starpumper 800WP	12 - 18
		Vịt đỏ 256EW	35 - 50
3	Niclosamide-olamine	Clodansuper 700WP	12 - 18
4	Niclosamide	VT- dax 700WP	12 - 18
		Pazol 700WP	12 - 18
		Blackcarp 750WP	12 - 18
		Oc clear 700WP	10 - 20
		Apple 700WP	10 - 20
...	...	...	...

* Lưu ý:

- Diệt OBV phải mang tính chất cộng đồng, tự giác, thường xuyên, liên tục và đúng phương pháp.

- Thuốc trừ OBV rất độc đối với những động vật thủy sinh nên việc diệt trừ OBV phải dùng biện pháp thủ công là chính. Nếu phải sử dụng thuốc hóa học thì khi phun thuốc không cho nước trong ruộng chảy ra mương máng trong 3 ngày.

- Chỉ dùng thuốc khi mật độ ốc cao, ốc tuổi nhỏ không thể bắt bằng tay. Ưu tiên sử dụng thuốc nhóm hoạt chất Metaldehyde an toàn cho cây trồng và ít độc đối với những động vật thủy sinh.

- Khi phun thuốc nhóm Niclosamide cần chú ý giữ nước không để ngập đỉnh sinh trưởng của lúa tránh gây ngộ độc cho lúa.

- Không phun thuốc ở gần khu vực nuôi trồng thủy sản./.

Nơi nhận:

- Chi cục Trồng trọt và BVTV Nam Định;
- Lãnh đạo UBND huyện;
- VP. HỖND - UBND huyện;
- Phòng NN & PTNT;
- Trung tâm Văn hóa - Thông tin và Thể thao;
- UBND, Ban NN các xã, thị trấn;
- HTX SXKD DVNN các xã, thị trấn;
- Các Đại lý đủ ĐK kinh doanh thuốc BVTV trên địa bàn;
- BBT Công thông tin điện tử huyện;
- Lưu: VT.

**KT. GIÁM ĐỐC
PHÓ GIÁM ĐỐC**

Trần Văn Lâm